

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 2026-2-10061

Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om sjukhusfysikernas specialiseringstjänstgöring; HSLF-FS 2026:3

Utkom från trycket
den 24 mars 2026

beslutade den 3 mars 2026.

Socialstyrelsen föreskriver följande med stöd av 4 kap. 6 § 1–5, 6 kap. 4 § och 8 kap. 5 § andra stycket första meningen patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) och beslutar följande allmänna råd.

1 kap. Inledande bestämmelser

Författningens innehåll

- 1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd omfattar
- specialiteter (2 kap.),
 - ST-organisationen (3 kap.),
 - tjänstgöringen (4 kap.),
 - bedömning av kompetens (5 kap.),
 - tillgodoräknande av meriter och erkännande av yrkeskvalifikationer (6 kap.),
 - ansökan om bevis om specialistkompetens (7 kap.),
 - övriga bestämmelser (8 kap.),
 - målbeskrivningar (bilaga 1), och
 - formulär för ansökan och intyg (bilagorna 2–5).

Målbeskrivningar

2 § De kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som ska gälla för varje specialitet anges i målbeskrivningarna för specialiteterna (*bilaga 1*).

Definitioner och uttryck

3 § Med hälso- och sjukvård avses i dessa föreskrifter och allmänna råd verksamhet som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125).

Med ST-sjukhusfysiker avses en sjukhusfysiker som fullgör specialiseringstjänstgöring.

4 § Beteckningen EES-land används för en stat inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Vad som anges om EES-land gäller även för Schweiz.

Beteckningen tredjeland används för ett land som inte omfattas av första stycket.

2 kap. Specialiteter

1 § För de specialiteter som specialistkompetens kan uppnås i ska följande indelning och benämning gälla:

- Magnetresonans
- Nuklearmedicin
- Röntgen
- Strålbehandling

3 kap. ST-organisationen

Regionerna

1 § Det framgår av 10 kap. 6 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) att det ska finnas möjligheter till anställning för sjukhusfysikers specialiseringstjänstgöring i regionerna i en omfattning som motsvarar det planerade framtida behovet av sjukhusfysiker med specialistkompetens.

Regionernas ansvar enligt 10 kap. 6 § hälso- och sjukvårdslagen

Allmänna råd

Regionerna bör samverka med varandra och med andra vårdgivare för att säkerställa en tillgång till sjukhusfysiker med specialistkompetens som motsvarar nationella och regionala behov och för att kvaliteten i specialiseringstjänstgöringen är hög och jämn i hela landet.

Vårdgivaren

2 § Den vårdgivare som tar emot sjukhusfysiker för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att ST-sjukhusfysikern får genomgå tjänstgöring och kompletterande utbildning som gör det möjligt att uppfylla alla kompetenskraven i målbeskrivningen för

specialiteten och för att det finns förutsättningar för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

I ansvaret ingår att det ska finnas tillgång till

1. studierektor,
2. handledare i den omfattning som motsvarar behovet av handledning,
3. sjukhusfysiker som kan vara bedömare enligt 5 kap. 4 §, och
4. medarbetare som kan ge ST-sjukhusfysiker nödvändiga instruktioner om verksamhetsspecifika tekniker och tillvägagångssätt.

3 § Vårdgivaren ska vidare ansvara för att kvaliteten i specialiseringstjänstgöringen säkerställs genom systematisk granskning och utvärdering av om verksamheten uppfyller de krav som ställs i denna författning.

Som en del av ansvaret enligt första stycket ska vårdgivaren låta en extern aktör utvärdera verksamheten.

Om granskningen eller utvärderingen visar att det finns brister, ska vårdgivaren åtgärda dessa.

Allmänna råd

Vårdgivaren bör se till att den externa granskningen och utvärderingen genomförs minst vart femte år.

Ansvarig verksamhetschef eller motsvarande

4 § Verksamhetschefen vid det tjänstgöringsställe där en ST-sjukhusfysiker genomför sin huvudsakliga tjänstgöring eller någon annan person med en organisatorisk ställning som är lämplig för ändamålet ska ha det övergripande ansvaret för ST-sjukhusfysikerns specialiseringstjänstgöring.

Studierektor, handledare och bedömare

5 § Varje ST-sjukhusfysiker ska ha tillgång till

- en studierektor,
- en huvudansvarig handledare som har ett övergripande ansvar för handledningen under hela tjänstgöringen, och
- medarbetare som kan ge ST-sjukhusfysikern nödvändiga instruktioner om verksamhetsspecifika tekniker och tillvägagångssätt.

Den som ska vara studierektor eller handledare ska ha ett bevis om specialistkompetens som sjukhusfysiker.

6 § Om den huvudansvariga handledaren inte har ett bevis om specialistkompetens i den specialitet som ST-sjukhusfysikern avser att uppnå, ska ST-sjukhusfysikern också ha tillgång till en handledare med sådan specialistkompetens under hela tjänstgöringen.

Om den huvudansvariga handledaren inte kan ansvara för handledningen under någon del av tjänstgöringen ska ST-sjukhusfysikern också ha tillgång till en särskild handledare som har relevant kompetens för den delen av tjänstgöringen.

7 § Den ansvariga verksamhetschefen eller motsvarande ska ansvara för att det utses en huvudansvarig handledare för varje ST-sjukhusfysiker.

Allmänna råd

Den huvudansvariga handledaren bör tjänstgöra vid det tjänstgöringsställe där ST-sjukhusfysikern genomför sin huvudsakliga specialiseringstjänstgöring.

Om så inte är fallet, bör vårdgivaren på något annat sätt säkerställa att den huvudansvariga handledaren är tillgänglig för handledning och även i övrigt har förutsättningar att utföra sitt uppdrag.

8 § Studierektorn ska samordna tjänstgöring och övriga utbildningsaktiviteter för ST-sjukhusfysikerna.

Allmänna råd

Studierektorn bör även utgöra en organisatorisk stödfunktion till ansvariga verksamhetschefer, handledare, bedömare och ST-sjukhusfysiker.

9 § Den som ska vara en bedömare som avses i 5 kap. 4 § ska ha ett bevis om specialistkompetens i den specialitet som ST-sjukhusfysikern avser att uppnå.

10 § Den som ska vara studierektor, handledare eller bedömare ska ha genomgått handledarutbildning.

Allmänna råd

Handledarutbildningen bör omfatta

- regelverket för specialiseringstjänstgöringen,
- hur specialiseringstjänstgöringen kan planeras och följas upp,

- hur lärandet kan stödjas under specialiseringstjänstgöringen,
- metoder för kompetensbedömning, samt
- etik och kommunikation.

11 § Studierektor, huvudansvarig handledare och bedömare för en ST-sjukhusfysiker ska vara olika personer.

12 § I enskilt bedriven hälso- och sjukvård får den som ska vara studierektor, handledare eller bedömare för en ST-sjukhusfysiker inte vara närstående till honom eller henne och det får inte heller finnas några andra omständigheter som gör att studierektorns, handledarens eller bedömarens opartiskhet kan ifrågasättas.

För hälso- och sjukvård som regionerna bedriver gäller kommunallagen (2017:725).

4 kap. Tjänstgöringen

Tjänstgöringstid

1 § Om tjänstgöringen genomförs på deltid, ska tjänstgöringstiden förlängas så att den sammanlagt motsvarar heltid under minst den tid som krävs enligt 4 kap. 3 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369).

Semester och kompensationsledighet ingår i tjänstgöringstiden.

Specialiseringstjänstgöringens utformning

2 § En ST-sjukhusfysikers specialiseringstjänstgöring ska omfatta den tjänstgöring och kompletterande utbildning som han eller hon behöver för att uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten.

Individuellt utbildningsprogram

3 § Den ansvariga verksamhetschefen eller motsvarande ska ansvara för att det tas fram ett dokumenterat individuellt utbildningsprogram för varje ST-sjukhusfysiker. Utbildningsprogrammet ska utgå från målbeskrivningen för specialiteten och innehålla den tjänstgöring och kompletterande utbildning som planeras ingå i ST-sjukhusfysikerns specialiseringstjänstgöring.

Allmänna råd

Utbildningsprogrammet bör också innehålla

- planerad tid för handledning och bedömningar, och

- planerad tid för självstudier.

4 § Den huvudansvariga handledaren och ST-sjukhusfysikern ska följa upp utbildningsprogrammet regelbundet utifrån ST-sjukhusfysikerns kompetensutveckling och kompetenskraven i målbeskrivningen. Om det behövs ska utbildningsprogrammet revideras i samråd med studierektorn och den ansvariga verksamhetschefen eller motsvarande.

Handledning

5 § ST-sjukhusfysikern ska kontinuerligt ges handledning i form av stöd och vägledning med utgångspunkt i det individuella utbildningsprogrammet.

Allmänna råd

Handledningen bör planeras in i den ordinarie tjänstgöringen för både ST-sjukhusfysiker och handledare.

Utöver handledning bör ST-sjukhusfysiker också få sådana instruktioner som anges i 3 kap. 2 § andra stycket 4 och 3 kap. 5 § och återkoppling från dem som har gett instruktionerna.

5 kap. Bedömning av kompetens

Metoder för bedömning av kompetens

1 § Den vårdgivare som tar emot sjukhusfysiker för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att ändamålsenliga metoder används för de bedömningar av ST-sjukhusfysikers kompetens som ska göras enligt detta kapitel samt fastställa rutiner för detta. Vårdgivaren ska också fastställa rutiner för studierektorns ansvar enligt 2 § tredje stycket att följa ST-sjukhusfysikers kompetensutveckling.

Kontinuerliga kompetensbedömningar

2 § Den huvudansvariga handledaren ska bedöma ST-sjukhusfysikerns kompetensutveckling kontinuerligt under hela tjänstgöringen och övriga handledare ska bedöma ST-sjukhusfysikerns kompetensutveckling kontinuerligt under den del av tjänstgöringen som de är handledare för.

Den huvudansvariga handledaren ska samråda med de övriga handledarna.

Studierektorn ska följa ST-sjukhusfysikerns kompetensutveckling kontinuerligt under hela tjänstgöringen.

Allmänna råd

Om det finns tillgång till flera studierektorer kan en av dem följa ST-sjukhusfysikerns kompetensutveckling enligt tredje stycket.

Om det vid en kompetensbedömning eller på något annat sätt visar sig att det finns risk att en ST-sjukhusfysiker inte kommer att uppfylla kompetenskraven, bör den ansvariga verksamhetschefen se till att en åtgärdsplan tas fram. Åtgärdsplanen bör omfatta

- justeringar i det individuella utbildningsprogrammet,
- förändringar i vårdgivarens utbildningsinsatser, eller
- tydligare krav på ST-sjukhusfysikerns insatser.

3 § Bedömningarna ska göras med utgångspunkt i målbeskrivningen för specialiteten och det individuella utbildningsprogrammet. Bedömningarna ska dokumenteras.

ST-sjukhusfysikern, den huvudansvariga handledaren och studierektorn ska få tillgång till alla dokumenterade bedömningar.

Sammantagen bedömning inför ansökan om bevis om specialistkompetens

4 § Den huvudansvariga handledaren, studierektorn och en av vårdgivaren utsedd bedömare ska göra en sammantagen bedömning av om ST-sjukhusfysikern uppfyller kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten innan ett intyg om uppnådd specialistkompetens eller ett intyg om uppfyllda kompetenskrav för specialist-sjukhusfysiker från tredjeländ utfärdas.

De tidigare dokumenterade bedömningarna ska ingå i den sammantagna bedömningen men den sammantagna bedömningen får inte göras enbart utifrån de tidigare bedömningarna.

Studierektorns sammantagna bedömning ska utgå från hans eller hennes ansvar att följa ST-sjukhusfysikerns kompetensutveckling kontinuerligt under hela tjänstgöringen.

6 kap. Tillgodoräknande av meriter och erkännande av yrkeskvalifikationer

Tidigare specialiseringstjänstgöring

1 § Om en sjukhusfysiker som har ett bevis om specialistkompetens vill uppnå specialistkompetens i ytterligare en specialitet, får han eller hon tillgodoräkna sig upp till två år av tjänstgöringstiden i den tidigare specialiseringstjänstgöringen.

Meriter från forskarutbildning

2 § Den ST-sjukhusfysiker som har en svensk doktorsexamen får tillgodoräkna sig sex månaders tjänstgöringstid i sin specialiserings-tjänstgöring.

Detta ska även gälla för en utländsk doktorsexamen som av ett svenskt universitet, en svensk högskola eller Universitets- och högskolerådet har bedömts motsvara en svensk doktorsexamen.

Delar av tjänstgöringen från annat EES-land eller tredjeland

3 § En ST-sjukhusfysiker får tillgodoräkna sig tjänstgöring i ett annat EES-land än Sverige eller i tredjeland som sådan tjänstgöring före specialiseringstjänstgöring som avses i 4 kap. 3 § första stycket patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) om tjänstgöringen har genomförts

1. som sjukhusfysiker i hälso- och sjukvården, och
2. efter att ST-sjukhusfysikern har fått behörighet att utöva sjukhusfysikeryrket i tjänstgöringslandet.

4 § En ST-sjukhusfysiker får tillgodoräkna sig upp till tre års specialiseringstjänstgöring som sjukhusfysiker i ett annat EES-land än Sverige eller i tredjeland om han eller hon har

1. genomfört tjänstgöringen under handledning och efter att ha fått behörighet att utöva sjukhusfysikeryrket i tjänstgöringslandet, och
2. ett intyg med en beskrivning av tjänstgöringens innehåll och omfattning från en verksamhetschef eller motsvarande i tjänstgöringslandet.

Minsta tjänstgöringstid efter tillgodoräknanden

5 § Tjänstgöringstiden i en ST-sjukhusfysikers specialiserings-tjänstgöring efter tillgodoräknanden enligt 1–4 §§ får inte vara kortare än ett år.

Specialistsjukhusfysiker med kompetens från ett annat EES-land

6 § För specialistsjukhusfysiker som har förvärvat sina yrkeskvalifikationer från ett annat EES-land än Sverige eller fått dem erkända i ett sådant land finns bestämmelser i

1. lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer,

2. förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer,
3. patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), och
4. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:64) om erkännande av yrkeskvalifikationer.

Specialistsjukhusfysiker med kompetens från tredjeland

7 § Den sjukhusfysiker som har ett bevis om specialistkompetens från tredjeland ska få ett bevis om specialistkompetens i motsvarande specialitet i Sverige om han eller hon

1. har tjänstgjort minst sex år som sjukhusfysiker i hälso- och sjukvården varav minst fyra år ska vara specialiseringstjänstgöring eller tjänstgöring som specialist,
2. utöver det har genomfört minst ett års specialiseringstjänstgöring i Sverige efter att ha fått svensk legitimation, och
3. uppfyller kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten.

7 kap. Ansökan om bevis om specialistkompetens

1 § För att få ett bevis om specialistkompetens ska en sjukhusfysiker uppfylla kravet på tjänstgöringstid och kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten.

2 § Ansökan om bevis om specialistkompetens ska göras hos Socialstyrelsen på ett särskilt formulär (***bilaga 2***).

Kraven som anges i 1 § ska intygas på särskilda formulär med intyg om

1. delmål (***bilaga 3***),
2. fullgjord specialiseringstjänstgöring (***bilaga 4***), och
3. uppnådd specialistkompetens (***bilaga 5***).

Ansökan och intygande får också göras via en e-tjänst som Socialstyrelsen tillhandahåller.

3 § Meriter och yrkeskvalifikationer som en sjukhusfysiker vill tillgodoräkna sig enligt 6 kap. 2–4, 6 och 7 §§ ska intygas skriftligt.

8 kap. Övriga bestämmelser

Bevis om specialistkompetens om det finns särskilda skäl

1 § Av 4 kap. 4 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) framgår det att om det finns särskilda skäl får Socialstyrelsen meddela

bevis om specialistkompetens trots att en sjukhusfysikers utbildning inte uppfyller kraven i 4 kap. 3 § i förordningen eller i föreskrifter meddelade med stöd av 4 kap. 6 § i förordningen.

Undantag

2 § Socialstyrelsen kan medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 april 2028 i fråga om 3 kap. 10 § och i övrigt den 1 april 2026.

2. Vid tillämpningen av 3 kap. 5 och 9 §§ ska, till och med den 31 december 2033, en legitimerad sjukhusfysiker som har arbetat minst sju år som sjukhusfysiker i hälso- och sjukvården jämföras med en sjukhusfysiker som har ett bevis om specialistkompetens. Den legitimerade sjukhusfysikern ska då jämföras med en sjukhusfysiker som har ett bevis om specialistkompetens inom den specialitet som hans eller hennes tjänstgöring främst har varit inriktad mot.

3. En sjukhusfysiker som har fått legitimation för yrket före den 1 april 2026 och som ansöker om bevis om specialistkompetens senast den 31 december 2032 ska få ett bevis om specialistkompetens om han eller hon har registrerats som specialist hos Nationella kursrådet före den 1 april 2026, eller annars har genomgått sådan specialistutbildning som har organiserats av professionen.

4. En sjukhusfysiker som ska få ett bevis om specialistkompetens enligt punkt 3 ska få det i den specialitet som hans eller hennes tjänstgöring främst har varit inriktad mot. Om sjukhusfysikern har tjänstgjort minst fyra år i ytterligare en specialitet kan han eller hon också få ett bevis om specialistkompetens i den specialiteten.

5. En sjukhusfysiker som har fått legitimation för yrket före den 1 april 2026 men inte uppfyller kraven i punkt 3 får tillgodoräkna sig tid som han eller hon har tjänstgjort som legitimerad sjukhusfysiker i hälso- och sjukvården som tjänstgöringstid i specialiseringstjänstgöring enligt 4 kap. 3 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) om han eller hon ansöker om ett bevis om specialistkompetens senast den 31 december 2032.

Socialstyrelsen

URBAN LINDBERG

Karin Ellingsen

Målbeskrivningar för sjukhusfysikernas specialiseringstjänstgöring

Om målbeskrivningarna

Sjukhusfysikernas specialiseringstjänstgöring (ST) är en målstyrd utbildning. Det innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i målbeskrivningar. I målbeskrivningarna anges den kompetens som en nybliven specialistsjukhusfysiker ska ha. De ska användas i utformningen av en ST-sjukhusfysikers utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningarna är indelade i delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Det finns specialitetsövergripande delmål (SÖ) och specialitetsspecifika delmål. De specialitetsövergripande delmålen gäller för samtliga specialiteter och presenteras först, under rubriken *Specialitetsövergripande målbeskrivning*. Sedan presenteras de specialitetsspecifika delmålen i målbeskrivningar för de respektive specialiteterna. Tillsammans beskriver de specialitetsövergripande delmålen och de specialitetsspecifika delmålen för en enskild specialitet den kompetens som en nybliven specialistsjukhusfysiker ska ha.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-sjukhusfysiker ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-sjukhusfysiker ska ha utvecklat under sin utbildning.

Begreppet *strålningsfysikalisk verksamhet* avser användningen av joniserande och icke-joniserande strålning för medicinska ändamål, samt de metoder och tekniker som används för att säkerställa att strålningen används på ett säkert, effektivt och korrekt sätt.

Specialitetsövergripande målbeskrivning

Delmål SÖ1. Professionsutveckling och vetenskap

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska
- kunna leda professionsutvecklingen inom den egna specialiteten - kunna leda utveckling av strålningsfysikalisk verksamhet inom den egna specialiteten - kunna kritiskt granska och värdera vetenskaplig information som har betydelse för det strålningsfysikaliska arbetet i hälso- och sjukvården - kunna omsätta strålningsfysikalisk vetenskaplig kunskap i hälso- och sjukvården - kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet

Delmål SÖ2. Systematiskt kvalitetsarbete

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska
- uppvisa kunskap om systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete - kunna utvärdera strålningsfysikaliska processer och resultat i hälso- och sjukvård - kunna identifiera behov av åtgärder i syfte att höja kvaliteten på den strålningsfysikaliska verksamheten inklusive vårdresultat - kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder rörande strålningsfysikalisk verksamhet i hälso- och sjukvård genomförs - uppvisa kunskap om kliniska revisioner av verksamhet med medicinsk exponering

Delmål SÖ3. Ledarskap, teamarbete och samarbete

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska
- kunna leda multiprofessionellt teamarbete - uppvisa kunskap om närliggande ämnesområden inom medicinsk strålningsfysik

- uppvisa kunskap om andra närliggande professioner inom hälso- och sjukvården- kunna samarbeta med medarbetare inom både den egna yrkesgruppen och andra yrkesgrupper i hälso- och sjukvården

Delmål SÖ4. Kommunikation och pedagogik

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor - kunna presentera och förklara strålningsfysikalisk information på ett tydligt och tillgängligt sätt för olika målgrupper, både muntligt och skriftligt - kunna värdera och kommunicera risker, till exempel biverkningar, som joniserande och icke-joniserande strålning kan medföra för enskilda patienter - kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper - kunna handleda och instruera medarbetare och studenter

Delmål SÖ5. Etik

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - kunna bemöta människor som individer och med respekt oberoende av till exempel kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder - uppvisa kunskap om principer för medicinsk etik - kunna identifiera etiska problem i samband med medicinsk exponering av enskilda patienter - kunna identifiera och hantera värdekonflikter i det strålningsfysikaliska arbetet, till exempel vid avvägningar mellan patientsäkerhet, strålsäkerhet och resurseffektivitet

Delmål SÖ6. Reglering av strålningsfysikalisk verksamhet i hälso- och sjukvården

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om lagar och andra regler om strålsäkerhet - uppvisa kunskap om lagar och andra regler inom hälso- och sjukvården och tandvården som har betydelse för det strålningsfysikaliska arbetet, inklusive regelverk om medicintekniska produkter - uppvisa kunskap om regelverk om offentlig upphandling

Delmål SÖ7. Hälso- och sjukvårdens organisation och beredskap

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om hälso- och sjukvårdens organisation och administration - uppvisa kunskap om hälso- och sjukvårdens olika ekonomiska styrningssystem och deras betydelse för prioriteringar och avvägningar i det strålningsfysikaliska arbetet - uppvisa kunskap om beredskapsplanering inom hälso- och sjukvården - uppvisa kunskap om hur det strålningsfysikaliska arbetet i hälso- och sjukvården kan påverkas vid kris, katastrof eller krig

Delmål SÖ8. Radiobiologi och medicinska vetenskaper

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om radiobiologi som har betydelse för den egna specialiteten - uppvisa kunskap om medicinsk terminologi och medicinska vetenskaper som har betydelse för den egna specialiteten

Delmål SÖ9. Tekniker, metoder och arbetssätt

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - kunna bedöma utrustningars lämplighet utifrån olika behov i den strålningsfysikaliska verksamheten - kunna leda införande och utfasning av metoder, arbetssätt och teknik som har betydelse för den strålningsfysikaliska verksamheten - kunna utveckla, optimera och validera metoder och arbetssätt som har betydelse för den strålningsfysikaliska verksamheten - kunna utveckla, utvärdera och upprätthålla rutiner för kvalitetssäkring gällande strålningsfysikaliska aspekter för teknisk utrustning - uppvisa kunskap om samspelet mellan människa, teknik och organisation

Delmål SÖ10. Anskaffning av utrustning och tjänster för medicinsk exponering

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om standarder för utrustning och system som används i strålningsfysikalisk verksamhet - kunna identifiera behov av anskaffning av utrustning och tjänster som har betydelse för det strålningsfysikaliska arbetet - kunna ta ansvar för att strålningsfysikaliska aspekter beaktas vid anskaffning av medicintekniska produkter

Delmål SÖ11. Riskhantering

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - kunna värdera risker som olika utrustningar och strålkällor i strålningsfysikalisk verksamhet kan medföra för patienter, personal och allmänhet utifrån samspel mellan olika utrustningar, lokalernas utformning och närliggande omgivningar och andra verksamheter - uppvisa kunskap om de vanligaste metoderna för riskanalyser som används i hälso- och sjukvården - kunna identifiera, analysera och hantera negativa händelser som involverar joniserande eller icke-joniserande strålning inom den egna specialiteten

Målbeskrivning för specialiteten röntgen (R)

För röntgen gäller delmålen SÖ 1–11 och R1–3.

Delmål R1. Metod och utrustning för röntgenverksamhet

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om de vanligaste metoderna och teknikerna för olika röntgenprocedurer och utrustningar som används i hälso- och sjukvården - kunna hantera de vanligaste utrustningarna och instrumenten för röntgenverksamhet, inklusive mjukvara - uppvisa kunskap om inmätning av bildgivande utrustning - kunna bedöma relevanta metoder och tekniker för röntgenprocedurer utifrån såväl enskilda patienters som grupper av patienters förutsättningar och behov - kunna utarbeta rutiner och riktlinjer för optimering av strålskydd - kunna beakta strålningsfysikaliska aspekter vid framtagandet och utvecklingen av rutiner och riktlinjer för berättigandebedömningar

Delmål R2. Stråldos i röntgenverksamhet

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - kunna utföra dosimetriska mätningar samt beräkna och bedöma stråldoser till såväl individuella patienter som grupper av patienter för de metoder som används inom röntgenverksamhet - kunna beräkna och bedöma stråldoser i syfte att minimera risk för exponering av närstående eller andra personer som kan komma att exponeras för joniserande strålning inom röntgenverksamhet - kunna värdera och kommunicera de risker som joniserande strålning kan medföra för såväl enskilda patienter som grupper av patienter för metoder som används inom röntgenverksamhet

Delmål R3. Bildkvalitet

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om hur olika bildkvalitetsindikatorer kan bestämmas och deras betydelse för den kliniska bildkvaliteten - kunna analysera och utvärdera bildkvalitet för olika röntgenprocedurer - kunna utveckla och förbättra bildkvalitet för olika röntgenprocedurer - kunna extrahera strålningsfysikalisk information från olika radiologiska IT-system

Målbeskrivning för specialiteten strålbehandling (SB)

För strålbehandling gäller delmålen SÖ1–11 och SB1–3.

Delmål SB1. Strålbehandlingsstrategi

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om olika strålbehandlingsmodaliteter - uppvisa kunskap om nytta och risk för enskilda patienter såväl som grupper av patienter vid strålbehandling - uppvisa kunskap om olika strategier för strålbehandling - kunna ta fram en strålbehandlingsstrategi utifrån enskilda patienters förutsättningar och behov, till exempel val av strålbehandlingsteknik och fixation

Delmål SB2. Dosplanering

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om dosberäkningsmodeller - kunna identifiera osäkerheter med dosfördelningar som har beräknats i ett dosplaneringssystem - kunna ta fram en dosplan - kunna värdera dosplaner för såväl enskilda patienter som grupper av patienter - kunna värdera positioneringsosäkerheter för såväl enskilda patienter som grupper av patienter - kunna tillämpa radiobiologiska principer för hantering av rebestrålning och behandlingsuppehåll för enskilda patienter

Delmål SB3. Metod och utrustning för strålbehandling

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om de vanligaste utrustningarna och instrumenten för strålbehandlingsverksamhet, inklusive mjukvara - kunna hantera de vanligaste utrustningarna och instrumenten för strålbehandlingsverksamhet, inklusive mjukvara - uppvisa kunskap om inmätning och kontroller av utrustning som används inom strålbehandling - uppvisa kunskap om olika tekniker för bildtagning och bildtolkning inom strålbehandling - uppvisa kunskap om användning av radiologiska bilder inom strålbehandling - kunna utarbeta rutiner och riktlinjer för optimering av strålskydd - kunna beakta strålningsfysikaliska aspekter vid framtagandet och utvecklingen av rutiner och riktlinjer för berättigandebedömningar

Målbeskrivning för specialiteten nuklearmedicin (NM)

För nuklearmedicin gäller delmålen SÖ 1–11 och NM1–4.

Delmål NM1. Utrustning för nuklearmedicinsk verksamhet

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om de vanligaste utrustningarna och instrumenten för nuklearmedicinsk verksamhet - kunna hantera de vanligaste utrustningarna och instrumenten som används inom nuklearmedicinsk verksamhet, inklusive mjukvara - uppvisa kunskap om olika tekniker för bildtagning, inklusive multi-modal teknik, och annan typ av datainsamling inom nuklearmedicinsk verksamhet - kunna värdera olika tekniker för bildtagning och deras lämplighet utifrån såväl enskilda patienters som grupper av patienters förutsättningar och behov - kunna extrahera och analysera strålningsfysikalisk information från nuklearmedicinska undersökningar och behandlingar

Delmål NM2. Metoder för nuklearmedicinsk verksamhet

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om olika insamlings- och rekonstruktionsmetoder för nuklearmedicinska undersökningar - kunna värdera olika metoder och deras lämplighet för bearbetning, utvärdering och analys av nuklearmedicinska undersökningar utifrån såväl enskilda patienters som grupper av patienters förutsättningar och behov - uppvisa kunskap om hur olika bildkvalitetsindikatorer kan bestämmas och deras betydelse för den kliniska bildkvaliteten - kunna utarbeta rutiner och riktlinjer för optimering av strålskydd - kunna beakta strålningsfysikaliska aspekter vid framtagandet och utvecklingen av rutiner och riktlinjer för berättigandebedömningar

Delmål NM3. Radioaktiva läkemedel

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om hur radioaktiva läkemedel tas upp och utsöndras i kroppen - uppvisa kunskap om tillverkning, beredning och iordningsställande av radioaktiva läkemedel i hälso- och sjukvården - kunna ta ansvar för att strålningsfysikaliska aspekter beaktas vid anskaffning av radioaktiva läkemedel som används vid nuklearmedicinska undersökningar och behandlingar

Delmål NM4. Dosimetri och risk i samband med nuklearmedicinsk verksamhet

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - kunna utföra dosimetriska mätningar och beräkningar för såväl enskilda patienter som grupper av patienter för de undersökningar och behandlingar som används i nuklearmedicinsk verksamhet - uppvisa kunskap om hur planering och utvärdering av nuklearmedicinsk behandling kan bidra till vården av enskilda patienter - kunna ta ansvar för att strålningsfysikaliska aspekter beaktas vid dosplanering för och uppföljning av en enskild patient vid nuklearmedicinsk behandling - kunna beräkna och bedöma stråldoser i syfte att minimera risk för exponering för personer som kan befinna sig i en patients närhet - kunna värdera och kommunicera de risker som joniserande strålning kan medföra för enskilda patienter och andra personer som riskerar att exponeras för joniserande strålning

Målbeskrivning för specialiteten magnetresonans (MR)

För magnetresonans gäller delmålen SÖ 1–11 och MR1–3.

Delmål MR1. Säkerhet och risk i samband med MR-verksamhet

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om de biologiska effekter som magnetkamerans elektromagnetiska fält kan medföra, till exempel uppvärmning och risk för nervstimulering - uppvisa kunskap om de risker som magnetkamerans elektromagnetiska fält kan medföra för patienter som har olika typer av medicintekniska implantat eller andra föremål i eller på kroppen - uppvisa kunskap om hur magnetkameraundersökning kan störas av olika typer av föremål och utrustning i magnetkamerans närhet samt hur annan medicinteknisk utrustning kan störas av magnetkamerans elektromagnetiska fält - kunna bedöma de risker som en magnetkameraundersökning kan medföra för enskilda patienter - uppvisa kunskap om risker som är förknippade med att befinna sig i närheten av en magnetkamera - kunna kommunicera risker med magnetkameraundersökning till enskilda patienter, närstående och andra professioner

Delmål MR2. Utrustning och teknik

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om utrustning för magnetkameraundersökning som används i hälso- och sjukvården - kunna hantera de vanligaste utrustningarna och instrumenten för magnetkameraundersökning, inklusive mjukvara - uppvisa kunskap om anpassat arbetssätt vid multimodal magnetkameraundersökning - uppvisa kunskap om olika tekniker för bildtagning, rekonstruktion och efterbearbetning av insamlade data vid magnetkameraundersökning - kunna värdera lämpligheten av olika tekniker för bildtagning, rekonstruktion och efterbearbetning utifrån såväl enskilda patienters som grupper av patienters förutsättningar och behov

Delmål MR3. Bildkvalitet

Kompetenskrav
Sjukhusfysikern ska - uppvisa kunskap om relevanta metoder för utvärdering av bildkvalitet gällande såväl kvalitativa som kvantitativa magnetresonanstekniker och deras betydelse för diagnostik och behandling - uppvisa kunskap om hur bildstörningar kan uppstå vid magnetkameraundersökning och hur dessa påverkas av val av bildtagning och rekonstruktion

ANSÖKAN
om bevis om specialistkompetens

Personuppgifter som lämnas i ansökan registreras av Socialstyrelsen i ett ärendehanteringssystem. Med stöd av förordningen (2006:196) om register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal och personal med bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska överförs uppgifter om utfärdat behörighetsbevis till Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal, HOSP. Både ärendehanteringssystemet och HOSP uppdateras med vissa folkbokföringsuppgifter. Mer information om Socialstyrelsens behandling av personuppgifter finns på socialstyrelsen.se.

Till
Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Specialitet som ansökan avser

Sökande

Efternamn		Förnamn	
Personnummer		Utdelningsadress	
Postnummer	Postort		
Telefon privat (inkl. riktnummer)		E-postadress	

Arbetsplats	Telefon arbetet (inkl. riktnummer)
-------------	------------------------------------

Utbildning

Sjukhusfysikerexamen

Land	Datum (ååmmdd)
------	----------------

Legitimation/motsvarande bevis om behörighet

Land	Datum (ååmmdd)
Land	Datum (ååmmdd)

Land	Datum (ååmmdd)
------	----------------

Tidigare bevis om specialistkompetens

Specialitet	
Land	Datum (ååmmdd)
Specialitet	
Land	Datum (ååmmdd)
Specialitet	
Land	Datum (ååmmdd)

Förteckning över bifogade intyg

Delmål	Bilagor nr
Fullgjord specialiseringstjänstgöring	Bilaga nr
Uppnådd specialistkompetens	Bilaga nr

Förteckning över övriga handlingar

Svensk doktorsexamen	Bilaga nr
Bedömning av utländsk doktorsexamen	Bilaga nr
Utländsk tjänstgöring	Bilaga nr

Avgift

Enligt 11 § avgiftsförordningen (1992:191) ska avgiften betalas när ansökan ges in.

Avgiften betald (ååmmdd)

Sökandens underskrift

Namnteckning	Ort och datum
--------------	---------------

INTYG
om delmål

Bilaga nr:

Sökande

Efternamn	Förnamn
Personnummer	

Delmål som intyget avser (t.ex. SÖ1, R2)

Utbildningsaktiviteter som sökanden genomfört för att uppnå delmål (t.ex. tjänstgöring under handledning eller kurser). Om intyget avser flera delmål, beskriv vilka utbildningsaktiviteter som avser vilka delmål.

Hur det kontrollerats att sökanden uppnått delmålet eller delmålen (t.ex. bedömningar av utfört arbete eller kursexaminationer). **Om intyget avser flera delmål, beskriv vilka kontroller som avser vilka delmål.**

Intygsutfärdande handledare bedömer att sökanden har uppnått delmålet/-n.

Namnteckning	Ort och datum
Namnförtydligande	Personnummer
Specialitet	
Tjänsteställe	

INTYG
om fullgjord specialiseringstjänstgöring

Sökande

Efternamn	Förnamn
Personnummer	

Tjänsteförteckning

Tjänstgöring före specialiseringstjänstgöring

Tjänstgöringsställe (sjukhus, klinik, enhet eller annan specificering)	Period (ååmmdd-ååmmdd)	Tjänstgöringens omfattning i procent av hel- tid	Tjänstgöring omräknad till månader på heltid

Specialiseringstjänstgöring

Tjänstgöringsställe (sjukhus, klinik, enhet eller annan specificering)	Period (ååmmdd-ååmmdd)	Tjänstgöringens omfattning i procent av hel- tid	Tjänstgöring omräknad till månader på heltid

Intygsutfärdande ansvarig verksamhetschef eller motsvarande intygar att sökanden har fullgjort tjänstgöring enligt tjänsteförteckningen.

Namn-teckning	Ort och datum
Namnförtydligande	Tjänsteställe

INTYG
om uppnådd specialistkompetens

Sökande

Efternamn		Förnamn
Personnummer	Specialitet som ansökan avser	

Huvudansvarig handledare bedömer att sökanden har uppnått samtliga delmål i målbeskrivningen för specialiteten.

Namnteckning		Ort och datum
Namnförtydligande		Personnummer
Specialitet	Tjänsteställe	

Bedömare bedömer att sökanden har uppnått samtliga delmål i målbeskrivningen för specialiteten.

Namnteckning		Ort och datum
Namnförtydligande		Personnummer
Specialitet	Tjänsteställe	

Studierektor bedömer att sökanden har uppnått samtliga delmål i målbeskrivningen för specialiteten.

Namnteckning		Ort och datum
Namnförtydligande		Personnummer
Specialitet	Tjänsteställe	

HSLF-FS kan laddas ned eller beställas via
Socialstyrelsens publikationsservice
webb: www.socialstyrelsen.se/publikationer
e-post: publikationsservice@socialstyrelsen.se

Ljungbergs Tryckeri i Klippan AB